

CSR se obreguje v SZ

Češko in slovaško komunistično časopisje kaže nerazpoloženje do Sovjetske zveze.

PRAGA, CSR. — Čehi in Slovaki, komunisti in nekomunisti, se zavedajo dobro svojega negotovnega položaja, ko uvajajo novi vodniki dežele nov, nekaj bolj demokratičen in sproščen red namesto stalinistične diktature, pod katero je morala dežela 20 let molčati. Vsak nepreviden korak utegne povzročiti povečanje pritiska od strani Moskve in Varšave, pa tudi Pankowa in Budimpešte proti demokratizaciji v Českoslovaški republiki. Vsi ti pomisleki niso zadržali časopisja, da ne bi kar naravnost začelo kazati na Sovjetsko zvezo kot vzrok in vir českoslovaških težav in v preteklih dveh desetletjih.

Praški list Rude Pravo je objavil članek, v katerem navaja okoliščine, ki govorijo na to, da je organizirala umor bivšega zunanjega ministra CSR Jana Masaryka sovjetska tajna policija Lavrentija Berie. Berijeve "gorile" naj bi tudi umor izvedle. List spominja na nasilja Stalina, dobe, ki so bila odkrita po njegovi smrti in izraža upanje, da bo Sovjetska zveza pomagala Českoslovaški, da razčisti sodelovanje Berie pri nasiljih v CSR. Glasilo Slovaške Komunistične partije Pravda je zapisala, da Českoslovaška ni bila vprašana in dovolj upoštevana pri sklepanju varšavske vojaške zveze in ne pri organiziranju Comecon, vzhodno-evropskega "Skupnega trga". Zato bo sedaj predložila nekatere spremembe za oba.

Češko in slovaško časopisje je začelo bolj očitno kazati svoje nasprotovanje Sovjetski zvezi po zborovanju Centralnega komiteja Komunistične partije ZSSR v Moskvi pretekli teden, na katerem so ruski komunistični vodniki kritizirali "demokratizacijo" na Českoslovaškem.

Med Prago in Vatikanom se vrše razgovori za ureditev odnosov med Cerkvijo in državo. Vodniki katoliške Cerkve v CSR upajo, da bo Cerkev vrnjen tudi jo del svobode in morda še večji del zasežene imovine. Administrator praške nadškofije škof F. Tomasek bo odletel jutri v Rim na razgovore z Vatikanom. V te razgovore je vključena tudi vrnitev praškega nadškofa kardinala Berana v domovino.

Sovjetski poslanik zopet v Kongo

MOSKVA, ZSSR. — Vlada ZSSR je imenovala Igorja G. Ušaceva, sedanjega svetovalca na poslaništvu v Parizu, za poslanika v Kinšasi v Kongu. Zadnji ruski poslanik je moral zapustiti Kongo pred 4 leti, ko ga je kongska vlada obdolžila podpiranja levičarskega upora proti njej.

Če si brezobziren pri vojnji, ne pozabi, da se boš zaradi tega kesal!

Večinoma oblačno in milo, verjetnost neviht.

Kongres rad prikriva svoje delo javnosti

WASHINGTON, D.C. — Kongresniki in senatorji se sicer radi pritožujejo, da jih federalna administracija premalo temeljito informira, toda tudi sami niso nič boljši napram naši javnosti. Prve tri mesece letošnjega leta je bilo na primer na Kapitolu 1,139 sej raznih odborov, podoborov in komisij, toda javnosti je bilo dostopno le 58% sej, 42% sej se je vršilo za zaprtimi vrati. To je sprožilo med časnikarji ponovno nezadovoljnost.

Zmeraj bolj se namreč uveljavljajo odbori in komisije kot nosilci zakonodajnega dela, dočim sta senatni in domov plenar postala prilika za načelne izjave in propagandne govore. Stvarnih debat je tam malo, glasovanja se pa vršijo čisto mehanično. Praviloma se ve že naprej, katero stališče bo pri glasovanju zmagovalo. Nekateri odbori imajo naravno bolezenske simpatije do tajnih sej. Domov odbor za poljedelstvo, ki gotovo ne obravnava ničesar, kar bi se tičalo naše narodne varnosti, je imel na primer kar 64% vseh svojih sej za zaprtimi vrati. Vse seje domovega odbora za nakazila so pa že po tradiciji tajne. Le počemu?

Senatorji in kongresniki vedo, da to ni prav, pa ne želijo spremembe, da se ne bi doznala njihova odgovornost in vsebina njihovih govorov v odborih. Naša politična javnost pa nanje premo pritisaka, da bodi kongresno delo bolj javno za našo deželo.

Zahodnonemška vojna ladja trčila v vzhodnonemški parnik

GLUCKSBURG, Z. Nem. — Vzhodna Nemčija je obdolžila zahodnonemško vojno ladjo, da je namerno trčila v vzhodnonemški potniški brod "Volksfreundschaft", ko se je ta vračal s skupino 564 izletnikov s Kube. Zahodnonemška vlada je odgovorila na ta očitek, da je vojna ladja Najade zadel v vzhodnonemško potniško ladjo, ko je revala begunca, ki je s te ladje "kočil preteklo nedeljo v morje".

Korveta Najade obsega komaj 64 ton, med tem ko obsega potniška ladja "Volksfreundschaft" 2.442 ton. Na nobeni ni bilo večje poškodbe in potniška ladja je po trčenju nadaljevala pot običajno brzino in je srečno pristala v Rostoku.

Ladja "Volksfreundschaft" je bivša švedska potniška ladja Stockholm, ki je leta 1956 trčila pred New Yorkom v megli v italijansko ladjo Andrea Doria. Talijanska ladja je bila tako poškodovana, da se je potopila, pri čemer je utonilo tudi 45 njenih potnikov.

Vojaške operacije v Khe Sanhu ne bodo zaspale

SAIGON, J. Viet. — Obledene naše posadke v Khe Sanhu se sicer končano in naše čete le čistijo sovražnikove postojanke, kar jih že niso, Khe Sanh pa še ni izgubil svojega pomena, postal je odskočna deska za operacije v smeri proti demilitarizirani coni in Laosu. V akcijo bodo vprežene tudi vietnamske čete.

Večji del naših ameriških čet je že odšel iz Khe Sanha na nove pozicije. Ta načrt ima tudi svojo temno plat. Lahko tako razdraži čete, da bodo zopet začele napadati z velikimi silami samo postojanko. Tudi s to možnostjo računa zavezniško vojaško poveljstvo.

Humphreyju se ne mudi

Okoli podpredsednika H. H. Humphreyja se zbirajo počasi pri taši Johnsonove struje v demokratiški stranki, ki jim je mladi R. F. Kennedy preveč levičarsko usmerjen.

WASHINGTON, D.C. — Pretekli teden so napovedovali, da bo podpredsednik H. Humphrey že ta teden objavil svojo kandidaturu za predsednika ZDA v okviru demokratske stranke. Vest iz njegove okolice trdijo, da je Humphrey objavo odložil za teden ali celo za dva, ker se mu ne mudi.

Humphreyjeva okolica je prepričana, da sen. R. F. Kennedyju ni uspelo kljub obsežnemu in vztrajnemu naporu pritegniti širokega dela demokratiških strankinih vodnikov, kot je izgledalo v prvih dneh po Johnsonovi odpovedi kandidature. Kennedyjeva kampanja napreduje tako počasi, da se Humphreyju "ne mudi" z objavo.

Podpredsednik H. H. Humphrey se ne bo udeležil nobenih primarnih volitev, skušal bo rajše pridobiti za sebe čim večje število strankinih konvencijnih delegatov in tam prevladati nad sen. R. F. Kennedyjem. Nekateri trdijo, da utegne potegniti s Humphreyjem na konvenciji tudi sen. McCarthy, če bo videl, da on sam nima več nobenih izgledov. Za sedaj ima Humphrey glavno podporo med demokratiškimi vodniki na jugu dežele, pa delno tudi na jugovzhodu in Srednjem zahodu. Zanj se je izjavil tudi G. Meany, glavni predsednik AFL-CIO.

Kdo je požigal in plenil?

WASHINGTON, D.C. — Po poročilu lista Washington Post so zasliševanja med izgredi v Washingtonu po umoru dr. M. L. Kinga pokazala, da je bil "povprečen plenilec star okoli 29 let, z 11 let šolanja, s stalno službo in tedensko plačo od \$85 do \$95, ki preje ni imel posla s policijo". Nad polovico prijetih plenilcev je poročenih. Od prvih 119 zaslišanih jih je bilo brez posla le 13. Med to skupino zaslišanih je bilo 27 s končano višjo šolo, 9 z delno visoko šolo in dva z akademskim naslovom. Več med njimi jih je v službi zvezne vlade!

Ni bila torej "revščina" tista, ki je požigala in plenila, ampak preje črni "srednji stan". To je, kar človeku mora dati misliti!

Amerika je vojaško močna, politično pa šibka

LONDON, Vel. Brit. — Do teza sklepa je prišla razprava "Strateški pregled 1967", ki ga je sestavil in objavil londonski Institut za strateške študije. Institut je tako ugotovil, da ga podpirajo celo naše ustanove, kot je Fordova, Rockefellerjeva itd. Razprava je prišla do sklepa, da je Amerika vojaško tako močna, da niti ruska atomska oborožitev ne ogroža svetovnega miru.

Kakor je Amerika polna samozavesti, kadar misli na svoje oborožene sile, pa začne omahovati in postajati neodločna, kadar preide na presojo mednarodne politike. To se čuti posebno v njeni politiki v Aziji, Afriki in na Srednjem vzhodu. Je pa to stanje rodilo že lani neprijetne posledice, ki ogrožajo ravnovesje v mednarodni politiki. Ne pa da ameriški vpliv samo v vzhodni Aziji zaradi vietnamske vojne, pada tudi v južni Aziji, A-

Zastopnik ZN za sestane Izraela, Jordanije in Egipta

TEL AVIV, Izr. — Posebni pooblaščenec Združenih narodov Gunnar Jarring je v razgovoru z zunanjim ministrom Izraela obravnaval zadnji torek o sestankih predstavnikov Izraela, Jordanije in Egipta pod njegovim pokroviteljstvom v Nikoziji na Cipru. Predlog za tak sestanek je star že več mesecev, pa še vedno ni blizu uresničitve. Jarring je bil včeraj v Kairu, prihodnji teden pa se vrne v Jeruzalem.

V glavnem mestu Jordanije trdijo, da je Jarring predložil, naj bi se Izrael umaknil z v zadnji vojni osvojenega arabskega ozemlja proti oblubi Egipta, Jordanije in Sirije, da ne bodo tega ozemlja znova vojaško zasedle. V Jeruzalemu razgovor o čim takim odločno zanikajo. Izjavljajo, da Eban ni imel polnomočja, da bi o tem govoril z Jarringom.

Sen. McCarthy predlaga koalicio za Saigon

CHARLESTON, W. Va. — Sen. E. McCarthy, ki se poteguje za imenovanje za demokratiškega predsedniškega kandidata, je na volivnih shodih tod dejal, da naj bi Združene države povedale jasno in že vnaprej, da so pripravljene sprejeti za Južni Vietnam koalicijsko vlado. V taki vladi bi naj bili tudi zastopniki komunistične osvobodilne fronte.

Zdi se, da senatorja malo briga, kaj porečejo k temu njegovemu predlogu Južni Vietnamci sami, posebno še profikomunisti, katerih dober del se je nemara spustil v boj z rdečimi največ na ameriško prizadevanje in v upanju na ameriško pomoč.

Grška diktatura odredila hišni zapor Canellopoulosa in Papandreoua

ATENE, Gr. — Grška vojaška diktatura je že lani postavila dva bivša ministrska predsednika pod hišni zapor. Sta to voditelj narodne radikalne stranke Canellopoulos in predsednik stranke v centru Papandreou.

Božična amnestija ju je osvobodila hišnega pripora, sedaj ga je pa režim obnovil. Pravijo, da se je to zgodilo radi tega, ker se režim boji, da bi oba politika izdala posebne proklamacije za 21. april, ko bo namreč diktatura praznovala prvo obletnico svojega obstoja.

RUSK POSVARIL HANOI

Državni tajnik Dean Rusk je včeraj posvaril Severni Vietnam, naj ne zapravi priložnosti za mirovno pogajanja s propagando in napačno presojo ameriške odločnosti doseči pošteno rešitev spora.

WASHINGTON, D.C. — Včeraj je tu na letni konvenciji Ameriške družbe časopisnih urednikov tajnik Dean Rusk posvaril Severni Vietnam, naj ne zapravi priložnosti za mirovno pogajanja s tem, da se zaplete v propagando, ali s tem, da napačno presoja ameriško odločnost doseči pošteno in pravično rešitev spora v Vietnamu. Rusk je hotel s svojim svarilom Hanoi opogumiti tudi ameriške zavezničke v jugovzhodni Aziji, ki gledajo v ameriški pripravljeno začetni pogajanja s Severnim Vietnamom o končanju vojskovanja v Vietnamu popuščanje ameriške odločnosti braniti neodvisnost Južnega Vietnama in drugih držav jugovzhodne Azije pred komunističnimi napadalci.

"Pozivam oblasti v Hanoi, naj ne izgubljajo te priložnosti s tem, da se podajajo v prerekanje ali z napačno presojo tega, kar je predsednik rekel v svojem govoru 31. marca," je dejal Dean Rusk zbranim urednikom ameriških časopisov. Opozoril je posebej, da je Johnson izjavil, da Združene države ne "bodo sprejele nobene lažne rešitve ... kot mir."

Glavni tajnik ZN U Tanh je kot tretja stranka predložil v ponedeljek Združenim državam tekmo razgovora s poslanikom A. Goldbergom v New Yorku in Severnemu Vietnamu nove, nevarne kraje, koder naj bi prišlo čim preje do predhodnih razgovorov o končanju sovražnosti v Vietnamu. Med drugimi predloženimi mesti je tudi Pariz.

Predsednik vlade ZSSR A. Kosygin je na sprejemu v Ravalpindiji v Pakistanu, kjer je na 5-dnevnem uradnem obisku, dejal, da naj Združene države ustavijo vse letalske napade in vsa druga vojna dejanja proti Severnemu Vietnamu, če jim je res do tega, da vojno končajo. Pozval jih je tudi, naj sprejmejo predlog Hanoi in se začno takoj z njim razgovarjati o končanju vojne.

Izboljšanje letalskih zvez na Pacifik

WASHINGTON, D.C. — Strokovnjak Civil Aeronautics Boarda je po proučevanju sedanega stanja letalskega prometa na Pacifiku in predlogov letalskih družb, ki bi se rade vanj vključile izdelal obsežen načrt razširitve in izboljšanje letalskih prometnih zvez na tem področju. Predlog mora odobriti še celoten odbor, predno bo predložen predsedniku ZDA v končno odobritev. Načrt je izdelan na temelju potreb bodočih 20 let.

V okviru predloženega načrta bodo vključene v letalski promet s Pacifikom in na Pacifiku poleg sedanjih še sledeče letalske družbe: Eastern Air Lines, Trans-World Airlines in Western Air Lines. V okviru novega načrta bodo razširjene in izboljšane tudi clevelandске zveze s Pacifikom. Mesto bo dobilo več neposrednih zvez.

Saigon bo klical v vojno službo tudi dekleta

SAIGON, J. Viet. — Napovedujejo, da bodo klicali v vojno službo tudi dekleta v starosti od 18 do 25 let, kakor hitro bo splošna mobilizacija v polnem teku. Dekleta bodo prevzela pisarniško-administrativne in druge posebej v ozadju in s tem sprostile moške za bojevanje. Dekleta bodo seveda opravljale tudi službo bolničark in armadnih bolniških sester. Predsednik Van Thieu je pred-

Večina demokratiških guvernerjev še okleva

ST. LOUIS, Mo. — Vseh demokratiških guvernerjev je sedaj le 24. Na pobudo guvernerjev v južnih državah so se sestali v začetku tedna v St. Louisu, da se pomenijo o političnem položaju. Prišlo jih je 17. Največ govorov je bilo seveda na račun volitev. Guvernerji se niso mogli odločiti, ali bi podprli skupno tega ali onega kandidata, akoravno so zastopniki kandidatov hudo pritiskali nanje.

Govorili so seveda tudi o tem, ali naj vsi skupaj podprejo kandidata, ki bo zmagal na konvenciji. Tudi v tem vprašanju niso dosegli sporazuma. Konferenca guvernerjev ni torej dosegla svojega glavnega namena. Zato bodo guvernerji prišli zopet skupaj in se pogovarjali, kadar bo položaj zahteval take razgovore. Vsi predsedniški kandidati so pa uradno izjavljali, da so bili s potekom guvernerske konference zadovoljni.

Novi odpusti na Poljskem

VARSAVA, Polj. — Komunistično časopisje je včeraj objavilo imena 11 novih visokih uradnikov, največ v pokrajinski upravi, ki so bili odpuščeni. S tem je število odpuščenih od začetka študentovskih nemirov v preteklem mesecu naraslo že na 60. Toliko imen je bilo objavljenih, odpuščenih pa je bilo po privatnih virih še na stotine drugih, ki jih komunistična diktatura ne matra za popolnoma zanesljive. Dober del odpuščenih so Zidci, proti katerim vodi boj del Komunistične partije, ki se z Gomulko bori za premoč v partijskem vodstvu.

PITTSBURGH, Pa. — Sen. E. J. McCarthy je dejal včeraj tu, da bi bilo treba državnega tajnika D. Ruska zamenjati, da bi svet videl, da je vlada ZDA res pripravljena menjati svojo politiko v Vietnamu.

MEMPHIS, Tenn. — Državne oblasti so izdale tiralico za nekim Ericom S. Galtom, ki je obdolžen umora dr. M. L. Kinga. Galt išče FBI, ker je po zveznem zakonu obtožen "zarote" proti pok. M. L. Kingu v pogledu kršenja njegovih civilnih pravic.

ložil splošno mobilizacijo, v okviru katere naj bi bili poklicani v vojaško službo vsi telesno in duševno sposobni moški stari od 18-45 let. Predlog je v razpravi v parlamentu. Po sedanjem zakonu so v vojni službi le vsi sposobni moški od 18 do 33 leta.

Iz Clevelanda in okolice

Seja— Društvo sv. Jožefa št. 169 KS-KJ ima nocoj ob osmih redno mesečno sejo.

Društvo Slov. dom št. 6 ADZ ma jutri, v petek, ob osmih zvečer sejo v SDD na Reher Ave.

Zaroka— V preteklem mesecu sta se zaročila Emil Andrew Blazich, sin Mr. in Mrs. Andrew Blazich iz Barbertona, z Marguerite Anne, hčerko Mr. in Mrs. Felix O'Neill. Zaročenec je diplomiral na univerzi v Akronu, Ohio, zaročenka pa na Villa Maria Academy na Marymount College v New Yorku. Cestitamo!

Razstava— Od 21. aprila do 4. maja bo v Cleveland Art Institute umetniška razstava, na kateri bodo tudi dela Billa Grzincea, sina Mr. in Mrs. John Grzincic, 959 E. 67 St., Cleveland, Ohio 44103.

Seja— Klub slov. upokojencev za senklersko okrožje ima danes popoldne ob dveh sejo v SND na St. Clair Avenue. Podani bodo rimesečni računi in računi od veselice.

Seje ne bo— Baragov dvor št. 1317 Kat. borštarnarjev jutri ne bo imel seje. Prihodnja redna seja bo 17. maja.

Članski sestanek— Društvo Liliha ima jutri, v petek, ob osmih zvečer sestanek v Slovenskem domu na Holmes Avenue.

Novi pravni direktor— Včeraj je bilo objavljeno, da je dosedanji pravni direktor Paul D. White zaradi slabega zdravja odstopil. Zupan Carl Stokes je nato imenoval na njegovo mesto Clarence L. Jamesa Jr., ki je komaj pretekli ponedeljek prevzel mesto glavnega pravnega svetovalca v pravnem oddelku Clevelanda.

Zadnje vesti

SAIGON, J. Viet. — Pretekli teden je bilo v bojih v Vietnamu 363 ameriških vojakov ubitih, preko 2700 pa ranjenih. — Včeraj so B-52 težki bombniki izvedli v 24 urah najboljše napade na zbirališča rdečih v A Shaw dolini, od koder je iz Laosa prehod v severni del Južnega Vietnama s smeri proti mestu Hue. Računajo, da se rdeči zbirajo za nov napad na to mesto, nekdanjo anamsko cesarsko prestolnico.

HONOLULU, Hav. — Predsednik L. B. Johnson se je po razgovoru s predsednikom Južne Koreje Parkom, katerega je obljubil vso pomoč pri obrambi Južne Koreje za slučaj napada od strani Severne Koreje in udeležbo pri mirovnih pogajanjih o Vietnamu, vrnil domov. Na poti v Teksas se je ustavil v Kaliforniji, kjer je imel danes zajtrk z bivšim predsednikom Eisenhowerjem.

CLEVELAND, O. — Danes ob treh popoldne se bo začel štrajk pri Ohio Bell Telephone Co. in pri njenih sestrskih družbah po vsej deželi. Vodstvo A.T.&T. je objavilo, da bo vzdrževalo vse telefonske in telegrafne linije v rednem obratu s pomočjo nadzornega osebja, dokler ne bo štrajk končan, če do njega res pride danes popoldne.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. — Henderson 1-0628 — Cleveland, Ohio 44103

National and International Circulation

Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week of July

Manager and Editor: Mary Debevec

NABOČNINA:

Za Združene države:

\$16.00 na leto; \$8.00 za pol leta; \$5.00 za 3 mesece

Za Kanado in deželo izven Združenih držav:

\$18.00 na leto; \$9.00 za pol leta; \$5.50 za 3 mesece

Petkova izdaja \$5.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:

\$16.00 per year; \$8.00 for 6 months; \$5.00 for 3 months

(Canada and Foreign Countries:

\$18.00 per year; \$9.00 for 6 months; \$5.50 for 3 months

Friday edition \$5.00 for one year

Second Class postage paid at Cleveland, Ohio

82

No. 78 Thursday, April 18, 1968

Trnjeva pot narodov v svobodo

I.

Od 21. do 24. marca 1963 smo v Standstedu Hempshire, Anglija, posvetili vse svoje misli in prizadevanja iskanju demokratične alternative, ki naj bi bila cilj in namen dela za osvoboditev iz diktature komunistične partije, predmet hrepenjenja svobodoljubnih ljudi v Jugoslaviji. Letos konec marca je torej minilo pet let od tega poskusa dobiti rešitev, ki bi se jo za zaupanjem lahko oprijeli vsi, ki hočejo niti nekdanje, niti sedanje Jugoslavije, a hočejo moderno, napredno, demokratično državno obliko, ki bi dajala največje možno jamstvo za nedotakljivost narodnega ozemlja, za nemoteno svoboden razvoj vsakega naroda in za skupnost, ki naj bi z določenimi skupnimi sredstvi ohranjela in pospeševala blaginjo ter branila koristi vseh.

Tekom teh petih let smo slišali in brali o številnih pobudah in predlogih, kako naj bi se družbeno in državno stanje na ozemlju Socialistične Republike Jugoslavije spremenilo v večjo zadovoljnost njenih narodov. Spremembe, ki jih predlaga in deloma tudi izvaja komunistični režim, nosijo v sebi osnovni bacil nezaupanja svobodi, svobodnemu človeku, svobodnemu odločanju. Zato se v vseh njihovih zasnovah številnih reform, družbenih in gospodarskih, prej ali slej pojavijo rakaste tvorbe, ki ovirajo in celo onemogočajo realno življenje, da morajo nosilci režima segati po novih operacijah z novimi bolečinami in slabostmi, pa brez upanja na trajno ozdravljenje.

V svobodnem svetu politični emigranti iz Jugoslavije, žal, uporabljajo največ besedi za dokazovanje, da je treba ta "državni nestvor" razbiti v narodnostno neodvisne državne enice. Kako naj se ohrani mir, soglasje življenja, vzajemnost kulturnega in gospodarskega delovanja v svobodi, med svobodnimi narodi v tem delu Evrope, na to vprašanje pa ni odgovorov, ni predlogov, ostaja grozeča praznina. Ta je tako huda, tako nevarna, da se je vsi prijatelji jugoslovanskih narodov boje in zato ni posluha za pobude o delitvi. O delitvi radi slišijo samo sovražniki, tradicionalni nasprotniki ali Slovence, ali Hrvače, ali Srbe, ali Makedonce, ali pa vseh štirih.

Ko prebiramo lepo doneče slavošpeve državni neodvisnosti, ki ima nanjo pravico vsak, torej tudi naš narod, mi je hudo, ker se mi zagotovo zdi, da vsi idealni napori padajo v prazno. Nihče teh delilnih predlagateljev doslej ni še povedal, kako bi zavaroval mirno rojstvo svoje narodne države, niti ne, kako naj bi se ohranjela, da bi bila res sredstvo narodnega blagostanja.

V Standsted-u smo trije Slovenci, trije Hrvati, štirje Srbi in eden, ki se označuje po narodnosti kot Jugoslovčan, brez pretenzij in iluzij premišljevali, kako oblikovati demokratično alternativo za vse narode Jugoslavije, da bi bila solidna, koristna njim, našim narodom, pa za vse demokratične mednarodne vplive vsaj sprejemljiva, če le mogoče pa tudi mikavna. Sestanek, ki že po sebi ni imel namena biti kaj več kot skromno posvetovanje, je po uspehu še skromnejši, ker do popolnega soglasja ni prišlo, dasi smo vsi podpisali osnovne misli, ki smo jih imeli v razpravi, in glavne pobude, ki smo jih v načelu sprejeli. Vendar se mi zdi dogodek vreden spomina vsaj med političnimi emigranti. Priča je, da politično živimo in delamo, da na domovino mislimo in, mislim, da je tudi dokaz, da za njeno bodočnost skrbimo.

Sedaj, ko politično ozračje nad takimi imenovanimi satelitskimi državami srednje in vzhodne Evrope prebiskavajo strele zahtev po svobodi, po neodvisnosti od komunistične Meke v Moskvi, po svobodnejšem gibanju v mednarodnih odnosih, po svobodnem podjetništvu, po svobodnem tisku in združevanju, po svobodnejšem gibanju vsaj v okviru komunistične partije, po svobodnejšem umetniškem ustvarjanju in znanstvenem raziskovanju, je bolj kot kdaj treba, da se tudi naša slovenska in jugoslovanska zahteva po svobodi sveti iznad in pred vsemi drugimi našimi željami, nameni in cilji. Ne varajmo se. Pot v svobodo bo še dolga in trnjeva.

Vsi smo pod sovjetskimi vplivnostnim področjem. Moskva bo do nadaljnjega ohranila sedanji državni, meddržavni in mednarodni red v svojem imperiju. In če bi se zgodilo, da bi pristala na kake delitve na narodne države v Čehoslovaški in Jugoslaviji, se bo samo takrat in le pod pogojem, da bi bili novorojeni sateliti bolj pohlevni otročki Sovjetske zveze. Večja državnost bi torej v sedanji konstelaciji pomenila večjo zaslužnost naših narodov komunistični centrali.

Nič ne preostaja drugega kot boriti se za osvoboditev izpod komunistične partijske diktature, za to, da pridemo do osnovnih demokratičnih političnih svoboščin. Verujemo, da je ta borba dovolj težka in dovolj dolgoročna naša narodna politika! In tudi cilj je dovolj dragocen in vzvišen.

BESEDA IZ NARODA

Mladi harmonikarji

CLEVELAND, O. — Na Belo nedeljo nastopijo v dvorani pri Sv. Vidu spet Mladi harmonikarji pod vodstvom Rudija Kneza. Navadno je tako, da svoj nastop združijo še s posebnim dobrim namenom. Tudi letos. Dobriček so darovali misijonarjem, Slomškovi zadevi, to pot ga žele darovati Baragovi stvari, ki je letos posebno živa. Obhajamo stoletnico smrti velikega škofa ameriških Indijancev.

Lepo je, če odrasli poskušamo narediti za Barago, kar po svojih močeh moremo. Še lepše pa je, da to poskušajo mladi ljudje. Misel namreč, da na svoj način proslavljajo velikega Slovence, more tudi njih slovenski zavesti dati novo silo, ki jo bo mladi rod iz leta v leto bolj potreben. Mnogi od teh mladih so že hodili po Baragovih poteh. Lahko so spoznali daljave, ki jih je nekoč veliki škof meril peš, v vročini in v strašnem zimskem mrazu.

Baraga je rad pel. V svojem indijanskem molitveniku ni pozabil na koncu dodati pesmi. Seveda med Indijanci pri ognju, je pel z njimi, včasih dolgo v noč, kakor je zapisano v zgodbah njegovega življenja. Prav zato mislim, da bo nastop mladih muzikantov v majhnem tudi lep spomin na tiste večere, ko je samotni slovenski duhovnik v michiganskih gozdovih mislil na domovino in na slovensko pesem.

Mladi harmonikarji so lepa grupa, ki jo dobra volja in požrtvovalnost Rudija Kneza lepo veže. Nihče med nami ne opravlja lepšega dela kakor tisti, ki v naših dneh zbira in združuje mladino k lepemu in plemenitemu.

Naj bi vsi, ki cenijo to delo, prišli na Belo nedeljo v dvorani pri Sv. Vidu. S svojo navzočnostjo bodo podprli dobro voljo teh mladih ljudi, podprli pa bodo na ta način tudi Baragovo zadevo. Dolga in težka bo še pot do hipa, da bi Baragovo ime zablestelo tako, kakor si želimo. Vendar, če bomo porabili vse možnosti in podprli vse, kar more k širitvi in rasti Baragovega imena koristiti, bomo temu hipu bližje in bližje.

Karel Mauser

Predavanje v Slov. narodni čitalnici

CLEVELAND, O. — V soboto, dne 20. aprila 1968, bo spet predavanje v mali dvorani št. 1 Slovenske narodne čitalnice. Predavanje prireja S. N. Čitalnica na St. Clair Ave., Cleveland, Ohio, katero se bo pričelo točno ob sedmih zvečer. Predaval bo Florijan Močilnikar, v Clevelandu rojen ameriški Slovenec, ki govori slovensko, in predmet njegovega predavanja bo: Slovenec na Francoskem.

On je živel s svojo družino v Franciji okoli dvajset let in je bil precej časa tam trgovec z avtomobilskimi potrebščinami. Sedaj poučuje ruščino v Clevelandu, tako tudi francosčino na Cuyahoga Community College. Studiral je v Syracuse, Illinois, v Kent State, v Londonu in Parizu. Predavanje bo zanimivo in kdor se zanima za življenje in udejstvovanje naših Slovencev v Franciji, naj pride prav gotovo poslušat. — Po predavanju običajna čitalniška zabava, prigrizke in medsebojno razgovorjanje, ki je tako zaželjeno med našimi čitalničarji v Clevelandu. Zadnje predavanje, katero je imel dr. Edi Gobec, profesor na Kent State univerzi v Kent, O., je bilo nad vse sijajno in poučno. Vsi navzoči so bili resnično zadovoljni in hvaležni.

Frank Plut, preds. SNC

— Država Delaware ima samo tri okraje.

Spomin na zadnje Vstajenje škofa dr. Rožmana v Ljubljani

SAN FRANCISCO, Calif. — Ljubljana je v drugi svetovni vojni doživela izredno hude, nemirne in nevarne čase. Naši smrtni sovražniki so bili fašisti, še hujši so bili nacisti, najhujši pa komunisti. Prvi dvoji so bili v glavnem tuji, okupatorji, poslednji so bili v glavnem našega rodu. Domoljubje in komunizem je protirečje, ta dva si nasprotujeta. Komunistično domoljubje pa je zmes, ki da najstrašnejše razstrelivo narodne družbe.

Sveti teden 1945 je bil posebno razburljiv. Pričakovali smo najhujše, bali smo se. Nihče ni vedel kaj in kdaj pride, le vedeli smo, da nastopa nekaj hudega. Živeli smo "od sekunde do sekunde". Ulični atentati, politična pobijanja in zračni napadi so se vrstili in si podajali roke v večanju gorja. Kar nas je bilo v stolnem župnišču, smo mislili, da ni pametno, da bi imeli velikonono procesijo na veliko soboto leta 1945, kot je bila v navadi prejšnja leta. Skoro vsak med nami je bil v nevarnosti, da izgubi življenje. Posebno škof Rožman. Pa je ravno on odločil, da "bomo imeli procesijo kot je bila v navadi". Škof je v začetku svojega škofovanja pri neki priložnosti rekel, da bo umrl ob vratih v škofijo. Takrat smo mu tako govorjenje zamerili, tedaj, Veliki teden 1945, pa tudi nismo bili veseli nad njegovo odločitvijo. Vendar smo vsi prišli k procesiji.

Po procesiji je bila navada, da so se prisotni duhovniki poklonili škofu in mu voščili veselo Alelujo. Prošt Ignacij Nadrah je nagovoril škofa, ki je imel še mitro na glavi in pastirsko palico je držal še v rokah. Prošt Nadrah je omenil seveda Vstajenje in izrazil je željo naj nas škof srečno vodijo od Velikega petka v slavo velikonono Vstajenje. Sredi stavka pa je škof kar ustavil proštove besede, pred vsemi duhovniki ga je prekinil, z naglo gesto si zakril oči, se obrnil proti zidu in tako odsekano, da je zvenelo kar jezero, rekel: "Gospodje, kaj pa vendar mislite? Naš veliki petek šele prihaja. Križa se oklenite! To je edina naša zmaga!"

Naj bo objavljen ta spomin, ker tudi dokazuje, da je škof dr. Rožman jasno gledal, vendar je radi Križa in vere raje sledil zgledu prvih kristjanov po mučniški poti, kakor da bi morda narod in Cerkev zvodil v vrste bratarmornih komunistov.

Dr. Janez Kraljič

IZ NAŠIH VRST

Cleveland, O. — Spoštovani! Prav lepa hvala za Vaše ljubeznivo obvestilo. Priložen je ček za enoletno nadaljno naročnino.

Ameriško Domovino še vedno zelo rad berem, čeprav se ne počutim posebno dobro in že nekaj časa boleham. Živim pri svoji hčerki in zetju, Marie in Tony Hosta na 13405 Bennington Ave. v West Parku. Pred več leti pa sem živel na 19601 Cherokee Avenue. Dopolnil sem že 83 let, kar je tudi že lepa starost. Zelo rad se spominjam lepih, preteklih časov in svojih dragih prijateljev in znancev, katere tem potom lepo pozdravljam in želim, da bi me kdaj obiskali.

Našemu ljubemu listu Ameriški Domovini pa želim novega prirastka, novih naročnikov, nove pozitivne z mladimi ali vsaj mlajšimi naročniki. Bog naj blagoslovi delo vseh, ki se trudijo, da slovenski dnevnik v Clevelandu tako redno in dnevno iz-

Cleveland, O. — Spoštovani! Prav lepa hvala za Vaše ljubeznivo obvestilo. Priložen je ček za enoletno nadaljno naročnino.

Ameriško Domovino še vedno zelo rad berem, čeprav se ne počutim posebno dobro in že nekaj časa boleham. Živim pri svoji hčerki in zetju, Marie in Tony Hosta na 13405 Bennington Ave. v West Parku. Pred več leti pa sem živel na 19601 Cherokee Avenue. Dopolnil sem že 83 let, kar je tudi že lepa starost. Zelo rad se spominjam lepih, preteklih časov in svojih dragih prijateljev in znancev, katere tem potom lepo pozdravljam in želim, da bi me kdaj obiskali.

Našemu ljubemu listu Ameriški Domovini pa želim novega prirastka, novih naročnikov, nove pozitivne z mladimi ali vsaj mlajšimi naročniki. Bog naj blagoslovi delo vseh, ki se trudijo, da slovenski dnevnik v Clevelandu tako redno in dnevno iz-

Cleveland, O. — Spoštovani! Prav lepa hvala za Vaše ljubeznivo obvestilo. Priložen je ček za enoletno nadaljno naročnino.

Ameriško Domovino še vedno zelo rad berem, čeprav se ne počutim posebno dobro in že nekaj časa boleham. Živim pri svoji hčerki in zetju, Marie in Tony Hosta na 13405 Bennington Ave. v West Parku. Pred več leti pa sem živel na 19601 Cherokee Avenue. Dopolnil sem že 83 let, kar je tudi že lepa starost. Zelo rad se spominjam lepih, preteklih časov in svojih dragih prijateljev in znancev, katere tem potom lepo pozdravljam in želim, da bi me kdaj obiskali.

Pomladanska akademija njujorske "SAVE"

V zadnjem poročilu o življenju njujorske srenje sem mimogrede tudi omenil pomladno akademijo njujorskega odseka "SAVE". Čeprav sem začetkoma mislil pisati predvsem o tem večeru, mi je tihonedeljsko pomladno občutje silno narekovalo tisto, kar sem pač — potem napisal.

Savina skromna prireditev 30. marca zvečer pa je bila v naši srenji skorajda nekaj, o čemer je vredno zapisati še posebno poročilo in z njim podati nekaj misli, ki jih bo morda kdo vzel kot kritiko, vendar osebno bi hotel s tem kratkim kulturnim zapisom samo vzgati še močnejše tisto ho-tenje, ki so ga naši mladi na tem večeru lepo izpričali.

Osnovna in celotna zamisel je prišla od mlade arhitektke Helke Pucove. Naravno je, da je bilo zagledelj glavno vodstvo prireditve v njenih rokah. Tu mislim na režijo, scenerijo in pripravo dvorane. Gospa Marjanca Kalanova pa je nastopajoče vadila v pravorečju in besednem podajanju.

Nisem siguren, vendar dozdeva se mi, da je Helda dobila navdihnjenje za ta lepi večer slovenske besede pri obisku dramskega gledališča v Lincoln Centru, ko so dajali pretresljivo zgodbo Neznane vojaka.

Po skromnih in vsekakor prepičlih besedah g. Rudija Večeri- na, predno se nam je odrska scena odgrnila, je večer veljal spominu slovenskega vojaka nasplah.

Ne vem, koliko je Helka Pucova za svojo osnovno misel, jaz bi raje dejal, poveličati lik borečega se idealnega človeka, vprav razumsko izbrala pesmi, ki so jih podali nastopajoči. Prej bi sodil, da je to ravnala po svojem notranjem nastrojenju in celo po dokaj srečni intuitivni moči. To dvojce se je izpričevalo tudi v režiji in sceneriji.

Scenski prijem je bil sodoben

haja. Da bi ga še dolgo lahko imeli!

Prav lepe pozdrave vsem!

Lawrence Seme

Brooklyn, N.Y. — Spoštovana gospa Debevec! Hvala za Vaše ljubeznivo obvestilo. Radevolje Vam priloženo pošiljam nadaljno celoletno naročnino.

Zeleč nam in našemu priljubljenemu listu A.D. veliko nadaljnih uspehov in še mnogo novih vestih in zavednih naročnikov, Vas in vse bravce lepo pozdravljam!

France Gorše

Chicago, Ill. — Spoštovani urednik! V prvih vrstah Vas prav lepo pozdravim in Vam pošiljam ček v znesku \$16 za nadaljno naročnino na Ameriško Domovino, katero vsi prav radi čitamo. List nam stalno prinaša zanimive novice širom sveta in iz rodne domovine.

S spoštovanjem!

Frank Markosek

Pittsburgh, Pa. — Spoštovani! Prejel sem Vaše obvestilo, da mi bo zapadla naročnina. Priložen je ček za njeno obnovo za pol leta.

Veste, sem že precej v letih, 86 jih imam. Noge niso več zdrave in gibčne, oči slabe in kako resnično je, da je starost slabost. Bog z Vami in bodite lepo pozdravljeni!

Joseph L. Bahorich

KULTURNA KRONIKA

in vsled tega kajpada moderen. Ob črnini se je lahna modrina mehko boleče odražala. V tej poltemi si videl skoraj v desnem ospredju odra preprost lesen križ, ki ga je pramen močne svetlobe razsvetljeval na vrhu. Potem pa praznina odra, v kateri si videl tri smiselne povezave lesenih lat, segajočih od tal do stropa.

Po mojem doživljanju in gledanju so bile te lesene late abstraktni simboli ječ, v katere nas premnogokrat naša hotenja, včasih pa namernosti drugih poženejo. Tako stisnjeni se nikdar ne počutimo dobro in to je hkrati osnovni zarodek, da se človek začne boriti, tvegati svoje življenje in svojo eksistenco, samo, da bi našel ali vsaj zrl duhovno podobo.

Zgodovinska tragičnost slovenskega človeka pa je menda ravno v mnogih usodnih pogrešnostih, ko pravilno zasluži in celo spoznava svojo lastno bit in podobo, pa se naenkrat oklene neke ideje — fata morgane — in se prvenstveno potem bori — ne za svojo podobo — ampak za tisti privid, ki se pozneje pokaže kot razblinjenje v ničevost, in njegova osnovna podoba trpi, ko se je tudi njegova borba razblinila in udarjala v prazno.

To našo razklanost, ki ni bila večini poslušalcev znana, občuti človek, ko se zamisli v prva dva pesnika, katerih pesmi so sestavljale besedno vsebino oderske scene. To sta bila: Alojz Gradnik in Ivan Minatti.

Prvi pesnik prvega — zato starejšega — pomoderističnega rodu, katerega struna "harfe in srca v vetru" dolgo ni popustila. Tako dolgo je utripala in zvnela, da je v svoje zvok uvela vsa tista — čeprav na drug pri-sluh — tudi vsa tista tragična dogajanja v času med drugo svetovno vojno.

Prvi ni nikdar bil v partizanskih odredih, ob začetku te borbe je bil že skoraj pri 60 letih, ko je mladi Ivan se bližal dvajsetemu letu, takrat ko je bila bratomorska vojna najsilnejša. Pa vendar oba sta kot človeka in kot Slovence premagala ozko-grudnost in tako sta iz našega odra — ob Helkini zamisli — govorila o isti tragiki, o istem čutenju, o isti bolesti, o istem hrepenjenju, o istem nadejanju in o isti življenski veri človeka in naroda! Tudi v tem je bila lepota in mogočnost večera! Kde ne bi zastrmel v dejstvo: da smo v bistvu vsi pošteni hrepeneli po istem! Vsem tem, nam je bilo žal, da smo si sami ali pa so nam drugi postavili fantome naše zlagane in iskrene borbe.

In za marsikoga je bil izbor teh dveh pesnikov tudi zanimiva kratka ura primerjalne književnosti, ki korenini v domačih tleh domačem življenju in domačem dogajanju. Helka Pucova je imela srečno roko, v polno je zagrabila že ob prvem posegu v oderski svet.

Ognil bi se rad podrobnega razčlenjevanja podajanja posameznih pesnitev, v katerem se nastopila Helka Pucova, Marinka Ravnikarjeva, Ludvik Bugar, Vinko Bugar, Rudi Večerin in Jože Vodlan. Mestoma je Sergej Delak vnašal klavirsko improvizacijo, ki pa ni bila povsem učinkovita, predvsem, ker — tako se je čutilo — skrbno izbrana in niti skupaj vadena. Takšna spremljava je lahko zelo učinkovita, lahko pa tudi včasih več odvzame, kot pa doda.

Prvo so podali Vinko Bugar, Ludvik Bugar in Jože Vodlan Gradnikovo pesnitev: "Iz pisma po vrnitvi". Smiselno je bila porazdeljena med tri glasove, ki so bili slučajno vsi nizkih leg. V tem je bilo tudi srečno naključje. Glasovon in s plati občutene-ga podajanja me je presenetil Jože Vodlan, ki je bil prvi recitator. Ze drugič je pokazal, da bi v teh stvareh lahko z uspeš-

nostjo nastopal, če bi se malo več poglubil v poznavanje pravejšega, in če se ne bi tako mudilo končavati. Motili pa so njegovi pogledi na stran, kjer je bil stal oni, ki je skrbel za zastor. To je bilo pri zadnji zborni pesmi Stanka Janežiča "Neznana gomila".

Ker je "Pismo po vrnitvi" pesnjeno v heksametrski vrsti, mislim, je treba precejšnje vaje za take, ki se ne bavijo podrobno s poezijo. Mestoma se je pri vseh treh deloma občutilo. Vinko Bugar je imel dobro diktacijo precej smole pa pri kratkih e-jih, ki so zveneli že skoraj v i, kar mu je včasih dajalo prizvok govornice rojstnega miljeja. Ludvik je bil dober, le parkrat je v poudarjanju prešel v skadiranje!

Za njimi je prišla na oder Helka Pucova in nam je dodal učinkovito podala Minattijevo pesnitev: "Hodil je skozi dež..." Tu pesnik poda trnjevo pot borca, ki na njej omahne. Strel mu prestreli srce. In iz prebitih prs vzklije rdeči nagelj. Zemlja ga pokrije, vrsje in mah ga prerasete. Ptice pa vsako pomlad gnezdiyo kraj njegove gomile. Helka nam je kot recitatorka že poznana in ona zmeraj zadene pravo noto čustva in izraza. Njena govorica, seveda, je bila najboljša in pa podajanje Večeri- na, ki ji je sledil tudi z Minattijevo: "Mama: pošiljam ti pozdrav..." Njega nismo videli na odru, kajti sin pozdravlja mater svojo iz onostranosti, iz groba.

In tu imamo misel večera...

Kot sinovi istega očeta smo. Ko se zmrzajo, zapojemo skoz prst o domovini, in pojemo, dokler se petelini ne oglašajo in k jutru zavzvoji...

Tudi Gradnik in Minatti nam kot eden zvenita, ker vsak izmed njiju je z pesnik sleklet plašč človeške slabosti in tesnosti in tako jima je postala lastna skupna bolečina — ne posameznega borca — ampak naroda. Minatti vidi križ, ki je ostal, in ta je te-žišče Helkine scene...

Po pozdravu matere, ki ga ji sin pošilja iz groba, nastopi Marinka Ravnikarjeva z Gradnikovo: "Maja in mrtvi brat." Podala jo je na hitro sojeno, dobro. Manjkala pa ji je notranja pre-pričevalna doživetost. Sicer je to zna od Gradnikovih 22 pesmi, ki jih je izdal med vojno leta 1944 v zbirki "Pesem o Maji". Te Gradnikove pesmi niso lahke za podajanje, ker v njih — rekel bi — pesnik daje dvema elementoma močnega izraza: čustvenosti in razumnosti! In ravno v tej zbirki ter ob pesmi, kot je: "Maja in mrtvi brat" lahko občudujemo silovitost mladostnega prido-ra že priletnega pesnika Grad-nika.

Kot že omenjeno — zadnja pesnitev je bila Stanka Janežiča "Neznana gomila", ki so jo po-dali spet Vinko in Ludvik Bugar ter Jože Vodlan. V njej so bili vsi trije dobri in močan je bil Ludvik ob stihu:

"Bratje, bratje, v eni gomili objeti..." in pa zborni zaključek, ko se mrtvi svoje zmage radoste...

Resda srenja se ni strnila vsa v dvorani. Vsekakor premalo se nas je zbralo za dajanje priznanju novemu naporu njujorskih Slovanov.

Naša srenja še ni navajena jesti takšnega kruha, vendar treba je ponujati, ponujati in ponujati.

Misel bi rad dal, da bi se mladi vadili stalno v slovenski besedi, kot se "Fantje" vadijo v pesmi. Mesec dni po koncertu, vse-slo-lej naj pride za nas še večer slo-venjske besede. Beseda in pesem sta dve življenski moči, ki nas bosta ohranjali našemu narodu v domovini.

Oni nas oplajajo prav tako duhovno, kadar govorijo iz čistega srca in plemenite duše. Mi pa bomo morda vnesli vanj kdaj spoznanje, da le svobodna pot vodi k pravi narodni podobi.

Tone Osovnik

BOGOMIR MAGAJNA:

GRANIČARJI

"Ne smejte se mi, kapetan! Dobro poznate vzrok njene smrti in končno jaz nisem otrok. Otrok sem bil samo pri rojstvu in vedite, da jaz zaradi tega ne pretakam solz. Ni čas za to, da bi se človek jokalo. Moj gozd je prav tako silen kot je bil nekoč, le nič ne morem za to, če je mračen in teman, in kadar ga zarja razsvetli, da je ta zarja kot ogenj in kri in ne kot vesela luč."

"Ali ni mogoče, da bi našli drugo Mileno, ki bi bila oni enaka ali vsaj podobna?"

"Morda je mogoče. Morda živi nekje njej enaka ali vsaj podobna žena. Mlad sem in moral bi upati tudi to. Toda jaz sem potem srečal sto žena. Lepe so bile in polne življenja in marsikateri je bil cilj zelo daleč onkraj prazne vsakdanje sreče, toda zdale se mi kakor bitja iz tujih pokrajin. Nobena bi ne mogla priklicati sonca v moj gozd. In če bi tudi katera prišla in bi jo vzljudil z vsem vriskom svoje duše — sam Bog vedi, ali bi vendar ne šel mimo nje — kajti vedite, da mi je spomin na ono prevelik in svet."

"Blagor vam zaradi takega spomina. Jaz sem gledal vse drugače in dasi sem mnogo stariši od vas, nisem nikdar ljubil. Prezgodaj sem spoznal ljudi. Strašno veliko sem jih spoznal. Med njimi je bilo polovico žena in ni je bilo, ki bi je ne mogel kupiti, če bi imel dovolj zlata. Živel sem z njimi in se odtrgal od njih, ne tako kakor Tine Sodja, ki ne more pozabiti tiste, ki mu je skoraj ubila življenje. Šel sem od njih s pošmehom, vedoč, da one ubijajo človeka, namesto da bi mu kakor sonce svetile na poti."

"Dva in trideset let ste stari, toda tudi vi boste se izpremenili svoje mišljenje, kajti ni zdravega človeka, ki bi enkrat v svojem življenju ne doživel ljubezni, pa naj se prikaže v tej ali drugi obliki. Nekateri zažive v njej, drugi ugasnejo, druge spet dvigne na pot ustvarjanja ali žive borbe — in najsi je pot polna veselja, ali naj je polna trpljenja, ali samozrtvovanja."

Kapetan je odvrnil skoraj z jezo: "Ni je take, ki bi jo mogel ljubiti. Ljubim to pokrajino do neskončnosti in svobodo, ki bo zrasla iz nje kot mlado dete. Glejte to veliko veličastje neskončnega števila milijard celic, ki utripajo v teh drevesih. Nad njimi se pne silna kupola neba z milijoni zvezd, ki teko v neutrudljivem gibanju po vseirskih poteh, pod njimi pa trda zemlja, po kateri udarja neutrudna noga njenih čuvarjev. Kje je žena, ki bi obsegala vse to v svoji duši? Kaj naj bi jaz z igračkami? Kupiš jih in zavržeš ali pa se same izgube od tebe, kakor se je izgubila žena Tineta Sodje in tisoč drugih."

"Tisoč in tisoč drugih pa je rodilo otroke, tudi nas," je odgovoril Volarič.

Ta pogovor sta prekinila Gavran in Jasna, ki sta zahrskala in hotela zdirati. Jezdeca sta pritegnila vajeti. Živali sta se ustavili.

"Slišati jih je že. Veseli so." "Veseli so. Pesem se sliši prav do sem."

Iz daljave je prihajala pesem mimo dreves kakor pesem gozda in zvezdne noči. Gavran in Jasna sta nemirno grebla s kopiti po zemlji, pokriti z iglami smrek.

"Prečula bova vso noč."

Po nekaj sto metrih je že sta zagledala svit ognja iz globeli. Smreke krog kadunje so se svetile v njem rdeče kakor vitke, visoke žive kulise. Kmalu nato je zadonel: "Stoj!" od graničarja stražarja, ki pa je takoj nato stekel h kadunji naznaniti prihod. Vsi gostje so pritekli na rob globeli in zagrmel je graničarški pozdrav:

"Bog ti pomagal!"

Narednikova žena Biserka je odpeljala gosta v globel, graničarji pa so privezali Gavrana in Jasno k smrekam, pred katere so zmetali velik kup sveže nakošene trave. Luka Kazanski je ponudil v pozdrav sladko pečene pšenice in žganja. Potem so se prikradli v bližino Brko, ki sta mu brki segali skoraj do ramen. Tine Sodja in vrsta drugih graničarjev, ki so si izprosili dovoljenje, da smejo prisostvovati slavnosti. Kapetana in zdravnika so vsi ljubili, zato je njun prihod le povečal veselje.

Sredi več sto metrov široke in kakih petdeset metrov globoke kadunje je plapolal velik ogenj iz grmade suhih smrekovih vej. Duh goreče smole se je razširil po vsem kotlu in prijetno dražil vonj. Plamen je svetil prav gori do trdnjave in do samih mejnikov. Nad ognjem se je cvrl velik janjec, ki ga je široko se smejajoči graničar vrtel na drogu. Drugega janjca pa je njegov tovariš s prav takim zadovoljstvom na trati pred ognjem deval iz kože. Po razmetanih kosteh pa je bilo videti, da so enega janjca že pospravili. Tudi mnogo loncev z vinom je bilo razpostavljenih po potacani travi pred precej velikim sodom, po katerem je Brko potrkal s ponosom, kajti sod ni hotel dati še nikakega praznega glasu od sebe.

Za kapetana in zdravnika so pripravili posebno mizico s stolčkom, toda oba sta se rajši zleknila med graničarje v travo. Prinesli so jima vrče z vinom, jagnjetine in čebulic s soljo. Napila sta v slavo Luki Kazanskemu, čigar življenje je bilo posvečeno le junaštvu, potem gospe Biserki in vsej družbi. Graničarji so z zadovoljnim mrmranjem poslušali, čestitke, na koncu katerih je "Živio!" zagrmel po gozdu.

Dasi je gorel ogenj na dnu globeli, je prihajalo vendar nekaj vetra do njega. Zublji so se zibali na vse strani. Kakor majhne pošati so poskakovale sence po bregovih prav na zidove ožarjene trdnjave. In že se je začela godba in pesem, enoglasna, zdaj otožna, zdaj vesela, zdaj mehka, zdaj divja. Vsi so prepevali, še kapetan in zdravnik. Nad vsemi je plaval visoki, srebrni glas Biserke, ki se je vsa navdušila v tej noči in so ji široke južne črne oči polne veselja sijale v rdečem plamenu. Le Tine Sodja je tiščal brado v pesti — samo poslušal je in strmel mimo plamena v breg, kakor da se skriva za bregom v zemlji Bog ve kaj. To je zapazil Luka Kazanski, ki ni hotel, da bi kdo v tej družbi ne bil vesel, in zaklical mu je:

"Danes pij in vriskaj, Tine Sodja, in nikar ne misli na ženo, ki je svojo dušo zapisala vragu za večno pogubljenje!"

Tine Sodja se je glasno zarežal, ker je hotel zatajiti, da misli na ženo, vendar ni mogel peti in vriskati. Le polslišno je meľjal za drugimi. Njegovo zgodbo so poznali vsi, saj je prav zaradi nje odšel med graničarje.

Tine Sodja je bil mestni otrok, sin predmestja, rojen nekje na koncu Ljubljane. Vso mladost se je potepal po svetu in se vrnil domov prav tako reven, kot je odšel. Tedaj je zagledal skozi okno neke trgovine lepo mlado prodajalko, zaradi katere se je ustavil doma. Ko ga je radi revščine odklonila, dasi je bil lepo razvit fant, je delal noč in dan, začel končno trgovino sam in si po vojski naglo pridobil mnogo denarja. Deklica je bila tedaj (Dalje prihodnjič)

Sljuda iz New Hampshire
MANCHESTER, N.H. — Sljuda ali rusko steklo, kot so včasih imenovali ta mineral, prihaja v naši deželi največ iz države New Hampshire.

Spored koncerta mladih harmonikarjev

V NEDELJO, 21. APRILA 1968,

ob 3:30 popoldne

V ŠOLSKI DVORANI PRI SV. VIDU
Cleveland, Ohio

1. VESELA POLKA — ZBOR
2. PRELEPA GORENJSKA — V. S. Avsenik ZBOR
3. NA GOLICI — V. S. Avsenik ZBOR
4. MLINCEK — ZBOR — klavir: Marjanca Vogel
5. SE DAVNO MRACI — Klavir: Anna Marie Lorber
- OTOK BLEŠKI — Klavir: Carmen Lorber
6. DUET KITAR — Margie in Natalie Kastigar
7. TAM DOLI OB SAVI PENEČI — Tercet: Marija in Zalka Zupan, Kati Avsec
8. LEPO MI POJE ČRNI KOS — Piščalke: Marjetka Kokal, Anna Marie Lorber, Barbara Modic, Anica Urankar
9. KO BOM NOSIL SUKNJO BELO — narodna Klavir: Tonček Hauptman
10. TRI TIČICE — ZBOR — ženski tercet, klavir: Kati Likozar
- ODMOR
11. VELIKONOČNA — Otroški zborček
12. HARMONIKA SOLO: Stanko Krevh
13. ELISI — L. V. Beethoven Klavir solo: Vladimir M. Rus
14. DUET KITAR — Marjan Dreu in Tonček Nemec
15. COLNIC — Tercet: Marija in Zalka Zupan, Kati Avsec
16. SLOVENSKA POLKA — harmonika: Peter Jančar bariton: Tone Ovsenik
trobenta: Edi Mejač kitara: Ivan Zupan
klarinet: Janez Znidaršič bobni: Lojze Petelin
17. MOJ RODNI KRAJ — V. S. Avsenik Zbor kitar
18. ZIDANA MARELA — klavir: Tinko Likozar
harmonika: Pavel Jurkovič
19. IZ FILMA DR. ŽIVAGO — ZBOR — klavir: Martina Košnik
20. MAJOLKA — ZBOR

DIRIGENT: RUDI KNEZ

KITARISTE PRIPRAVIL: TONE NEMEC

PO SPOREDU DOMAČA ZABAVA —
IGRAJO "VESELI VANDROVCI"Čisti dobiček koncerta
za postopek kanonizacije škofa Barage

Cigareta je nevarna zlasti v neprezračeni sobi

Znani fizikalni kemik dr. Philip Abelson, ki je zaslovel kot eden izmed odkriteljev neptunija in zaradi nadaljnjih štirih prišpevkov k razvoju atomske fizike, je zapisal, da kadilci cigaret ogrožajo ne le svoje, marveč tudi zdravje nekadilcev, če kadijo v slabo zračenih prostorih.

Abelson piše v neki strokovni reviji, da vsebuje cigaretni dim ogljikov monoksid in dioksid ter več kemičnih snovi, ki pripeljejo k zastrupljanju zraka. Po Abelsonovem mnenju lahko pride do nevarne koncentracije

teh plinov v neprezračeni sobi, polnih cigaretnega dima.

"Kadar govorimo o zastrupljanju zraka, večina ljudi misli na avtomobile, na tovarniške dimnike in na peči za sežiganje smeti," piše dr. Abelson, "le malo kdo pa opozarja na cigareto kot najbolj nevaren vir škodljivih plinov."

Tobačna industrija vztrajno nasprotuje ugotovitvam o škodljivosti kajenja. Ta industrija sodi, da še ni znanstvenega dokaza o neposredni zvezi med kajenjem ter rakom na pljučih in

drugimi boleznimi. Abelson piše: "Koncentracija ogljikovega monoksida v razmerju ena proti milijon pogosto nastopa v garažah in predorih ter za avtomobili. Ta koncentracija je neopmembna, če jo primerjamo s tisto v tobačnem dimu, kjer je v milijonu enot zraka kar 42.000 enot ogljikovega monoksida."

"Kadilci ne čutijo hudih posledic takoj zaradi tega, ker razmeroma dolgo vdihavajo navadni zrak, ki nima mnogo škodljivih primesi. V slabo zračenih prostorih, polnih dima, pa lahko doseže koncentracija ogljikovega monoksida nekaj sto tisoč enot na milijon, spričo česar se tako kadilci kakor nekadilci izpostavljajo nevarnosti zastrupitve."

"Poglavitne posledice kajenja čutijo kadilci sami," zaključuje dr. Abelson svoj sestavek, "saj plačujejo svojo navado s kroničnimi boleznimi in s prezgodnjo smrtjo. Toda kadilec, ki puha cigaretni dim v slabo prezračenem prostoru in v navzočnosti drugih, ogroža tudi njihovo zdravje."

IZ SLOVENIJE

"Baragov" misijon

Duhovniki žužemberške dekanije so sklenili, da bodo v spomin na stoletnico smrti misijonarja in škofa Baraga, ki je izšel iz njihove dekanije, duhovno obnovili svoje župnije. Tako so imeli na začetku posta uspel misijon v največji župniji dekanije v Žužemberku. Vodila sta ga kapucina p. Jože in p. Janez. V nedeljo, 3. sušca t. l., popoldne je bila cerkev sv. Roka daleč premajhna, da bi mogla sprejeti vse vernike, ki so prihili k sklepu misijona. Maševal in pridigal je ljubljanski pomožni škof dr. Stanko Lenič. Po maši so imeli v cerkvi zelo dobro mladinsko srečanje, ki ga je s svojim obiskom obogatila mladina iz veroučne skupine v Sentvidu nad Ljubljano. Pa tudi Žužemberčani so se postavili.

V SMARTNEM PRI KRAJNJU so se 24. t. m. spominjali kako je Baraga tam goreče spovedoval in širil cerkvene bratovščine. Dopoldansko slovesnost ob 10. uri je vodil nadškof dr. Jožef Pogačnik, popoldne ob 4. uri pa pomožni škof dr. Stanko Lenič. K slovesnostim so povabili posebej vernike iz dekanije Kranj in Škofja Loka.

Tito je hodil po Japonskem

Josip Broz Tito je bil od 8. do 15. aprila uradni gost Japonske. Po uradnih razgovorih si je ogledal razne predele "Dežele vzhajajočega sonca". Cilj potovanja je po uradni izjavi poglavitnega "prijateljskega sodelovanja med Jugoslavijo in Japonsko".

Zunanji minister v Romuniji

Na povabilo romunskega zunanjega ministra C. Manescuja je bil v Romuniji na uradnem obisku Titov zunanji minister

TONY KRISTAVNIK

PAINTING AND DECORATING

Telephone: 946-8436

Slikarska in plesarska dela zunaj in znotraj. POKLIČITE ZA BARVANJE VASE HIŠE SEDAJ! Poletni smo ves čas zavzeti. Izvršimo dela po vrsti, kakor jih prevzamemo. Brezplačen proračun — zmerne cene.

Marko Nikezić. Po svojem povratku domov je izjavil, da so bili razgovori z Romuni zelo zadovoljivi.

Mednarodna banka dala 50 milijonov dolarjev posojila za progo Belgrad-Bar

Železniška proga Belgrad-Bar je star sen Srbov, povezala naj bi Srbijo neposredno z Jadranskim morjem. Načrte za to progo so delali in progo gradili že v stari Jugoslaviji, grade jo še po 23 letih tudi v novi, Titovi. Ko je zmanjkalo denarja, so se obrnili na Mednarodno banko za razvoj in obnovo v Washingtonu. Ta jim je odobrila posojilo 50 milijonov dolarjev. Železnico bodo elektrificirali, bo torej dosti boljše in modernejše urejena kot pa glavna železniška proga Ljubljana-Zagreb-Belgrad - Niš-Skopje.

Vsekakor je važno dejstvo, da so za to progo najeli mednarodno posojilo na račun zvezne vlade, med tem ko so Slovenijo ovirali pri gradnji železniške proge v Koper, ki jo je ta gradila s svojimi lastnimi sredstvi!

Osební praznik

Svetniška imena so bila komunističnim oblastnikom v Sloveniji od začetka trn v peti. Z moderno besedo bi rekli, da jim povzročajo močno alergijo. Zato so se hitro spravili nad krajevna imena, ki so "mistično" zvenela, in jih zamenjali z "nemističnimi" npr. St. Vid pri Vipavi v Podnanos, Sv. Peter na Krasu v Pivko, Sv. Lucijo pri Portorožu v navadno Lucijo in podobno.

Tudi beseda god jim ne leži. Je pač povezana s praznovanjem svetnika, čigar ime smo prejeli pri sv. krstu. Nedavno sta morala zato radio Ljubljana in Koper v oddaji "Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo" delati naravnost komplicirane besedne akrobacije ob tolikih Jožetih, Jožicah, Pepcah, Josipih, da sta se srečno izognila besedam god ali imendan. Najpogostejše je bilo čuti "osební praznik" ali "dvojni praznik", če je šlo še za rojstni dan. Res smešno postaja, kako se napovedovalci trudijo, da bi obšli besedo, ki jo pozna ves svet, samo zato, ker je povezana z našo versko tradicijo. S tem dokazujejo svojo izredno hlapčevsko miselnost do režima pa tudi svojo osebnost ozkost. Ob njej se vsa njihova napihnjena "naprednost" razblini v nič kot mehurček milnice.

Samo eno desetino je slepih od rojstva

CHICAGO, Ill. — Zbrani podatki dokazujejo, da je v naši deželi le eno desetino vseh slepih oseb slepih že od rojstva.

MALI OGLASI

V najem

Oddamo 3 sobe, blizu sv. Vida, na 6018 Glass Ave., za 1 ali 2 osebi. Kličite 391-0073.

(79)

Hiša naprodaj

Blizu Grovewood, 7 sob, 4 spalnice, dvojna garaža, vse v zelo dobrem stanju. Kličite IV 1-1596

(79)

V najem

St. Clair Ave., in E. 77 St., 6-sobna duplex hiša, čista, odraslim, nobenih živali. Na 980 E. 77 St.

(81)

Hiša naprodaj

Ljubka 4-sobna enodružinska, 1 spalnica, klet, garaža in pol, krasen lot, pri E. 185 St. Za ogled pokličite 942-3852.

(81)

Hiša naprodaj

7-sobna enodružinska, vsi prostori spodaj, klet, plinski furnez. Na E. 72 St. južno od St. Clair Ave. Kličite 361-2258 po 4. uri.

(79)

V najem

Oddamo 5 sob, zgoraj, na 1016 E. 76 St., plinski furnez, kopalnica, 2 spalnice, porč spredaj. Kličite 888-3521.

(16,18 apr.)

Blizu cerkve sv. Vida

Na E. 66 Pl., modernizirana 6-sobna enodružinska hiša, nova kopalnica, moderni lijak, plinski furnez, na novo dekorirana. Kličite:

Jack Lorenz

MAINLINE REALTY

1191 E. 79 St.

HE 1-8182

AC 1-9481

(79)

Blizu E. 185 St.

Dobro zidan veneer bungalow, 4 spalnice sobe, dve poploščene kopalnice, velika kuhinja, vdelana peč, sončna soba, rekreacijska soba s kamenitim ognjiščem (fireplace), zidana garaža za 2 avta.

E. 76 St.

Blizu St. Clair Ave. hiša šest lepih sob, garaža. Dobra kupčija za \$7900.

V Madisonu

Na Route 84 — 4-sobni bungalow, zelo čisto znotraj in zunaj, velika sončna soba zadaj, in sončna soba spredaj, polna klet, plinski furnez, 2 akra zemlje, lep vrt. Jako zmerna cena.

JOHN KNIFIC REALTY

481-9980

820 E. 185 St.

Carst Memorials

Kraška kamnoseška obrt
EDINA SLOVENSKA IZDELOVALNICA NAGROBNIH SPOMENIKOV
15425 Waterloo Rd. IV 1-2227

Lastnik prodaja

Eno dvodružinsko hišo, 5-5, in eno enodružinsko hišo, 7, na enem lotu, na 6705 Bonna Ave. Oglasite se osebno.

(4,5,10,18,19 apr)

Naprodaj

zidana hiša za dve družini, E. 159 St. blizu Holmes Ave. tri spalne sobe zgoraj, tri spodaj, hiša zidana in v dobrem stanju.

School Ave. in E. 157 St.

pet sob zgoraj, 5 sob spodaj, cena samo \$16.900.

Farma naprodaj

28½ akrov, šest sobna hiša, in drugo poslopje, tri akre vinograde, obdelana zemlja in gozd. Cena \$43.000.

STREKAL REALTY

481-1100

405 E. 200 St.

(79)

Prodajam

1963 DODGE DART, 4 vrata, 6 cilindrov, standard, v odličnem stanju, kličite 361-0280.

(79)

NA PAŠO ŽENO — Slika kaže farmarje v zahodni Kanadi, ko ženejo svoje črede goveda skupaj na pašo. Tam jih razdele v črede posameznih lastnikov.

IVAN TAVČAR:

V ZALI

"Oženjen, oženjen," zajoka Miha, "pa ne tako, da bi bilo vredno govoriti o tem!"

"Kdo pa tudi poslušaj to nergo!" se oglasi Jernač izpod Skale. "Če mu daste piti, kolikor hoče, vam bode pretakal solze, da nastane kar ploha! Če pa nima piti, pa ust ne odpre. Sicer pa bi o svojem zakonu tudi ne vedel drugega, nego da ga pretepa, malone vsak dan pretepa zakonska žena, za katero je hodil, kakor lazi petelin za kuro! Ti si bil ubožen petelin, ali ni tako, Mihec?"

"Lažeš!" zatuli Miha. "Lažeš, Jernač! Pa sem jo vendarle dobil! Tvoja pa tebe ni hotela in drug ti jo je vzel! He, kakšen petelin pa si bil ti, Jernejče?"

"Se eno mi reci, pa te urežem okrog glave, da se ti bode zazdelo, kakor bi bil doma pri svoji ženi!" — Jernaču izpod Skale se je videlo, da je jezen. In ker je bil žalostni Miha tudi jezen, se je bilo bati majhnega pretepa. Zatorej izpregovoril: "Mirujta! Naj pa iztrese Tinče tamle povest svojega zakona iz rokava in radi ga bomo poslušali."

"Zakaj ne?" odgovori Tinče lahkodušno. "Dober človek sem in rad vam ustrezem!"

Vsi smo hvalili njegovo postrežnost.

III

Sepasti Tinče pripoveduje: "No, dobro! Pa bodi, če že hočete vse izveči iz mene! Moja misel je ta, da mora biti človek dobrega srca, pa je vse dobro! Prisiliti se ne da nobena reč, ali dober človek lahko izhaja tudi v

zakonu. Proti zakonu torej ne govorite, dobra reč je in od Boga postavljena! Smejali se mi bode, pa nič ne de, srečen sem bil v zakonu, in ta je resnična. Dober človek sem in sem bil vselej!

Kje sem prvič pogledal na ta svet, ne vem in tudi nikoli ne zvem. Nekdaj poleti je prišla v Vinharje mlada, zanemarjena ženska in lačna je bila tudi. S seboj je nosila v slabih cunjah zavito breme in to breme sem bil jaz, ki vam pripovedujem vse to. Pri Komarjevih je prosila večerje in prenočišča. Dobila je večerje, spat pa so jo poslali potem na listje, njo in otroka. To že vse veste, no dobro, pa se mora vendarle povedati, da bode nato še bolje vedeli, kako je vse prišlo potem.

Drugo jutro je vpilo otroče v listnjaku, ženske pa ni bilo. Noč jo je bila vzela, ali mene je pustila Komarjevim v dar, ker so ji bili dali večerjo in prenočišče. Bila je ubožica, grozna ubožica, ker bi sicer tako ne ravnala z rodnim otrokom. Bog ji odpusti, kdaj sem ji odpustil že jaz!

Komarjevi pa me niso vrgli pod kap; malo so vpraševali za žensko, no dobro, potem pa so me obdržali za svojega in pri bogatejših niso beračili, da bi me bili vzeli. Tudi okrog občine, ki itak nikomur ne da ničesar, niso moledovali, da bi jim kaj

CHICAGO, ILL.

BUSINESS OPPORTUNITY

TAVERN
Modern, corner building. 7 room apartment. 2756 S. Sacramento.
Al C. Ropa
HA 1-5503 (80)

ICE CREAM STORE
BASKIN-ROBBINS
North side. Nets over \$20,000.
966-5382 (80)

CHICKEN — CARRY OUT
Profitable north suburban location. Attractively priced. Financing available. Call Carousel Beef, Inc.
CO 1-1955 (80)

GIFT SHOP
By owner. Retiring. With Post Office. Excellent for retired couple. Brookfield.
485-1001 or evenings FL 4-2586 (80)

MALE HELP

70 Degrees In Dallas Today

BAIFIELD INDUSTRIES

Division Of Automatic Sprinkler, Inc.

HAS IMMEDIATE OPENINGS IN ITS MULTIPLANT INDUSTRY, FOR THE FOLLOWING PROFESSIONS:

- Industrial Engineers
- Mechanical Engineers
- Machine Shop Foreman
- Tooling Engineers
- Tooling Planners
- Maintenance Foreman

APPLY AT PLANT EMPLOYMENT OFFICE OR SEND YOUR RESUME IN CONFIDENCE TO:

JOHN BEATY

1000 Crosby Road
P.O. Box 517
Carrollton, Texas 75006
An Equal Opportunity Employer

(78)

pomogla. Sami so me imeli, in to vse veste, da jim ni preostajalo prav nič in da jim je dostikrat hodila prav zelo pičila. Pa so bili dobri ljudje in Bog jim daj večno zveličanje vsem tistim, ki so že pomrli iz njih srede!

Sedem deklet je bilo pri hiši in njivice so bile majhne in malo se je pridelovalo. To morate vedeti, kako so morali delati, če so hoteli živeti! Pri njih sem se privadil dela, tako da mi ni bilo treba pozneje beračiti. Sedem deklet je bilo in vse je moral stari Komar za praznik lepše oblačiti, kar ni bila šala, prav nikaka šala! Lenčika je bila najmlajša in po moji sodbi tudi najzlaša. Umela sva se posebno, ker sva bila skoraj istih let. Tudi pozneje, ko sva prišla v dobo, ko mladost znori, sva se imela rada kakor brat in sestra. Pa drugega nič, saj vidite, kakšen sem. Na obrazu nič, na drugem telesu nič. Leva noga pa še krajša od desne, da hodim kakor staro motovilo. Na kaj takega se mlada ženska ne ozre. In tudi Lenčika se ni zagledala vame, kar se mi še danes ne vidi čudno. Bil sem pač že takrat dober človek in imel sem dobro srce. Pa kaj gleda mlado dekle na kaj takega, in tudi Lenčika ni gledala. Kar itak vsi veste!

No dobro! Ostal sem pri Komarjevih, dokler nisem bil za delo. In lepo so ravnali z mano in prav prav radi smo se imeli. Potem ko sem le nekoliko dorastel, pa sem šel služiti ter sem v pogorju pasel koze in ovce. In rad sem služil, ker sem je čutil — četudi sem bil otrok — da jim ne smem delati nadloge, ko vendar nisem bil njihov otrok. Vidite, pošteno sem se preživel in vsak krajcar sem deval na stran, ker sem se bal beračenja na stare dni. Tudi sem nekoliko kupčeval, sedaj z jajci, sedaj z borovnicami, sedaj z žaganjem in tako po vrsti. Ena reč in druga, ko sem imel osemindvajset let, sem kupil Hišarjevo kočjo na griču. Nekaj sem plačal, nekaj sem napravil dolga, pa sem imel le svoje selišče. In ta je prva!

V tistem času je doletela Komarjeve velika nesreča. Spomladi je stavec trebil drevje, pa se mu je zlomila veja in padel je z debela. Pohabil se je do smrti in hiša je izgubila gospodarja. Siromaštvo je siromaštvo in nesreča pride malokdaj sama. Tudi h Komarjevim je prišla še druga nesreča. Kaj bi vam pravil? Lenčika se je bila spečala s Pečarjevimi starejšim in stvar je ostala taka. Takrat, ko je bila največja sila, da bi jo bil vzel, pa je Pečarjev Miha izginil in se potegnil v Ameriko. Tja so takrat prav močno zahajali od nas in tudi Jernač izpod Skale je bil, kakor nam je pravil, med tistimi, ki so se odpeljali čez morje. Prav tako je bil z njimi Pečarjev Miha, tu v Vinharjih pa je pustil dekleta v skrbeh in sramoti. In to ni majhna reč, najsi pride kaj mallega vmes. No, dobro!

Morda dve leti je bilo potem. Na praznik svetega vnebohoda

sem šel k deseti maši v Poljane. Lep dan je bil, ali nekaj je govorilo v meni: "Vzemi dežnik s seboj, ker se ne ve, kakšno bode vreme." In res sem bil sam v cerkvi z rdečim dežnikom. Dober mora biti človek, pa oprezen. In prav to opreznost moram zahvaliti, da sem zlezal v sveti zakon. Zaradi nje sem vzel tisti dan dežnik pod pazduho in zaradi tega dežnika sem dobil ženo, ki bi je drugače ne bil dobil.

Po maši sem stal pred cerkvi in k meni je stopila Komarjeva Lenčika. Prav blede je bila in prav drobna. Pa kdo bi ne bil blede in ne droben, če tiči tisti, ki bi sam mogel pomagati, neke v Ameriki in če nam ni pustil drugega nego otroka, ki je in

stroške dela! Kdaj je nisem bil videl! In po pravici rečem: Nič rad nisem zahajal v hišo, odkar si je dala opravlja s Pečarjevimi. Odkar pa stvar ni bila ostala tako, pa me že celo ni bilo blizu. Vse to mi ni bilo všeč, to veste, in če bi bilo šlo po mojem, Komarjeva Lenčika ne bi bila nikdar pogledala Pečarjevega Miha. On nič, ona nič, in sedaj mi povejte, ljudje božji, kaj pride iz tega? Nič, ali pa kaj takega, kar je še manj nego nič. No, dobro!

"Kako je, da nič ne prideš?" me je vprašala, "in kaj smo se ti zamerili, da ne prideš?"

"Kaj bi hodil," ji odgovorim; "saj veš, da je opravlja dosti in da tudi težko lažim v grič." Seve, pravega vzroka ji nisem

povedal, ker mora biti človek dobrega srca. Bolje, da zamolčiš, kar užali bližnjega, tebi pa nič ne koristi!

"Mati mi je dejala, da bi s teboj rada govorila o tem in onem. Saj veš, kako je težko, če zgolj ženske gospodinjo pri hiši! Rekla mi je, da bi šel z mano po maši in da lahko ješ pri nas, če ti je prav!"

"Pa grem, Lenka, prav rad grem!"

Tako sem ji odgovoril. In šla

sva. Po vinharski grapi sva kresala, molče in počasi. Kaj sva tudi hotela govoriti, in zato je bilo najbolje, da sva molčala. Ko prideva do klanca tam gori proti Muhi se je prevleklo že vse obnebe s črnimi oblaki in "V kotu" se je pričelo bliskati. In ne dolgo in se je ulila taka ploha, da je bilo vse v nitih po zraku.

(Dalje prihodnjič)

PODPIRAJTE SLOVENSKE TRGOVCE

EUCLID POULTRY

V zakoli imamo vedno očiščene piščance, na kose zrezane, popolnoma sveža jajca ter vseh vrst perutnine. Pridite in si izberite!

HOWARD BAKER

543 EAST 185 STREET, EUCLID

KE 1-8187

V blag spomin

SEDME OBLETNICE SMRTI
NAŠEGA LJUBLJENEGA
SOPROGA, OČETA IN
STAREGA OČETA

Frank Stupar

ki je umrl 18. aprila 1961.

Sedem let je minilo že,
odkar si Ti zapustil nas.
Pokriva črna zemlja Te,
na Te mislimo ves ta čas!

Spominjamo se srečnih dni,
ko še živel si med nami Ti.
Sedaj vse prazno je pri nas
in: Tvoj ne sliši se več glas.

Spomini vedno k Tebi nam hite,
kot svetla luč nam svetijo v srce,
ko tudi nas zagrne groba noč,
združila nas bo v raju božja moč!

Zalujoči:

SOPROGA, OTROCI,
VNUKI IN VNUKINJE.

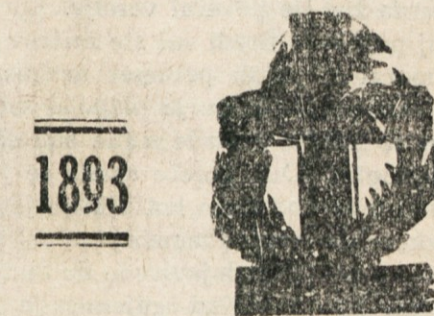
Cleveland, Ohio, 18. aprila 1968.

VOJNI PLEN — Južnovietnamski vojak je "rešil" iz porušene trgovine dežnik — in melono. Slika je bila posneta iz bojev v predmestjih Saigona ob znani Tet ofenzivi na mesta.

PLES V NARODNI NOSI — Mladina v Ratiskovicah na Moravskem pri plesu v narodnih nošah. Taki plesi so postali menda prav moderni.

NAZNANILO IN ZAHVALA

V globoki žalosti naznanjamo, da je dne 18. marca 1968 v Gospodu preminula naša ljubljena mama in stara mati

Ana Bojc, rojena GRZELJ

Pokojna je bila rojena dne 15. julija 1893 v vasi Senožec, Slovensko Primorje, Slovenija, Jugoslavija. V Ameriko je prišla leta 1910.

Pokopali smo jo dne 21. marca na pokopališču Kalvarija. Rt. Rev. Msgr. Louis B. Baznik je v Zakrskovem pogrebnem zavodu blagoslovil truplo in opravil začetne pogrebne obrede, v cerkvi sv. Vida je daroval slovesno pogrebno sveto mašo, na pokopališču, ob grobu pa vodil molitve za večno srečo pokojnične duše. Iskreno hvaležni smo mu za vso naklonjenost in veliko duhovno tolažbo.

Najlepše se zahvaljujemo članicam podružnice Slovenske Ženske Zveze št. 25, ki so pokojno počastile kot svojo preminulo članico tako, da so zanj skupno molile sveti rožni venec ob krsti. Posebej hvala Mrs. Mary Otencar, ki je vodila skupno molitev. Hvala jim tudi za to, da so se v velikem številu udeležile pogreba.

Zakrskovemu pogrebnemu zavodu pristrčna hvala za odlično ureditev pogrebnih priprav in izvrstno vodstvo spreveda.

Iskretni Bog povrni izrekamo vsem, ki so darovali za sv. maše in druge dobre namene, vsem, ki so poklonili cvetje in vence ter vsem, ki so dali na razpolago avtomobile za pogrebni spreved.

Hvaležni smo iz vseh naših src vsem, ki ste prišli v pogrebni zavod mamo kropiti in moliti zanj, vsem, ki ste se udeležili pogrebne sv. maše ter ste spremljali mamo do groba.

Razposlali smo zahvalne kartice vsem, kolikor smo imeli naslove. Če bi pomotoma kdo naše posebne zahvale ne bil dobil, lepo prosimo naj nam oprost. Sprejmite, prosimo, tole našo skupno javno zahvalo, ki je želimo izreči prav vsem, ki ste mami kaj dobrega storili, posebno v zadnjih dneh življenja, vsem ki ste jo ob slovesu počastili, vsem, ki ste z nami sočustvovali in nam osebno ali pismeno izrazili svoje sožalje. Pristrčna hvala vsem za vsako pomoč težkih urah žalosti.

Hvala, naša dobra mama,
vso ljubezen si nam dala,
vse moči in vse skrbi.
Rajski mir, nebeška sreča,
bodita Tvoja v večnosti!

Zalujoči:

hči OLGA JOZWIAK in soprog JOHN,
sin FRANK BOJC,

vnuki in vnučkinje: BEVERLY, BARBARA,
JOHN in BRENDA JOZWIAK, ter FRANK BOJC JR.

Cleveland, O., 18. aprila 1968.

NI LE IGRALEC — James Stewart ni le znan filmski igralec, je tudi brigadni general v letalskih silah v rezervi. Na sliki ga vidimo v uniformi.